ceit of being agent or knower has ceased .....'; or *Sáhityad.*: उत्साहादिसमुद्बोधः साधारण्याभिमानतः। नृणामपि समुद्रादिलङ्घनादौ न दुष्यति '.... from *imagining* that the hero of a poem possesses universal powers'. Comp. also the inst. s. v. अभिमन्यमान. (This use of the word reconciles its rendering ज्ञान by the *Amarak.*, *Hem.*, *Bhúripr.* &c., and अज्ञान by the *Medini.*) [3] Arrogance, self-conceit, pride (of family, wealth, superior qualities &c.; *Ramánátha* on the *Amarak.*: आदिना कुलपशुगुणादिग्रहः); comp. अहङ्कार; e. g. *Śringáratil.*: प्रायो मूर्खः परिभवविधौ नाभिमानं पिधत्ते; or *Bhattik.*: परामृशन्तः प्रथिताभिमानाः प्रोचुः प्रहस्तप्रमुखा दशास्यम्. [4] Affection, (*Amarak.* &c. = प्रणयः; *Mukuta*: = प्रीतिः). [5] Affectionate solicitation; (*Ramánátha*: = प्रेम्णा प्रार्थनम्). [6] Solicitation in general, wish, desire; (*Swámin*, *Nílak.*: = प्रार्थना); e. g. *Vijnánách.*: मयानेनेन्द्रियेणेदं रूपादिकं भोक्तव्यमिदमेव सुखसाधनमित्याद्यभिमानादेवादिसर्गेष्विन्द्रियतद्विषयोत्पत्त्याहंकार इन्द्रियादिहेतुः. [7] Injury, hurting, killing, desire of doing injury &c. (*Amarak.*: = हिंसा, *Bharata*: = हनन; *Sáyaṅa* on the *Śatap.*: = हिंसेच्छा). E. मन् (cl. 4) with अभि, kŕit aff. घञ्; or in the meanings 1-3, perhaps मा with अभि, kŕit aff. ल्युट्; for the affinity of both radicals see s. vv.

अभिमानता f. (-ता) Pride, arrogance. E. अभिमान, taddh. aff. तल्.

अभिमानवत् m. f. n. (-वान्-वती-वत्) [1] (In Philosophy.) Possessing the अभिमान 1. q. v., consisting of it, (as अहंकार); e. g. *Vijnánách.* (on the *Sánkhya Sútra*: बाह्याभ्यन्तराभ्यां तैश्चाहंकारस्य): तन्मात्रेन्द्रियाण्यभिमानवद्व्यापादानकान्यभिमानकार्यद्रव्यत्वात्. [2] Proud, arrogant; e. g. *Kirátárj.*: अभिमानवतो मनस्विनः प्रियमुच्चैः पदमारुरुक्षतः &c. (The word may have also the sense: *affectionate* &c., see अभिमान 2. 4-7., but occurs usually only in the two given meanings.) E. अभिमान, taddh. aff. मतुप्.

अभिमानवृत्तिक Bahuvr. m. f. n. (-कः-का-कम्) (In Philosophy.) Having the characteristic property of अभिमान 1. q. v.; as अहंकार q. v.; e. g. *Vijnánách.* (on the *Sánkhya S.* चरमो ऽहंकारः): यः सो हं करोतीत्यहंकारो ऽभिमानवृत्तिकः; or (on the *Sánkhya S.* अहंकारो कर्ता न पुरुषः): अभिमानवृत्तिकमन्तःकरणमहंकारः; comp. also the quotation s. v. अभिमान 1. and अभिमानात्मक. E. अभिमान and वृत्ति, samásánta aff. कप्.

अभिमानशालिन् Tatpur. m. f. n. (-ली-लिनी-लि) Proud, arrogant; e. g. *Kirátárj.*: प्रभवन्त्यभिमानशालिनां मदमुत्तम्भयितुं विभूतयः. E. अभिमान and शालिन्.

अभिमानात्मक Bahuvr. m. f. n. (-त्मकः-त्मिका-त्मकम्) The same as अभिमानवृत्तिक; comp. the instance s. v. अभिमान 1. E. अभिमान and आत्मन्, samás. aff. कप्.

अभिमानित I. Tatpur. n. (-तम्) Copulation, sexual intercourse. E. (probably) अभि and मानित.

II. f. (-ता) The same as अभिमानित्व q. v.; comp. the quotation s. v. अभिमन्तृ. E. अभिमानिन्, taddh. aff. तल्.

अभिमानित्व n. (-त्वम्) [1] (In Philosophy.) The condition of one who conceives objects with the notion that they refer exclusively to one's own self. [2] Personification, personation; e. g. *Jaiminíyanyáy.*: पृथिवी होतेत्यादिको मन्त्रश्चतुर्हीता। तस्मिन्मन्त्रे यज्ञाङ्गानां चतुर्णां श्रुतत्वात्। अथवा तस्य मन्त्रस्याभिमानित्वेनात्मभूतः कश्चित्पुरुषः प्रजापतिना चतुर्वारमामन्त्रितः प्रत्युत्तरमुवाचेति स पुरुषश्चतुर्हुतः. [3] Pride, arrogance. Also अभिमानिता. E. अभिमानिन्, taddh. aff. त्व.

अभिमानिन् Tatpur. 1. m. f. n. (-नी-निनी-नि) [1] (In Philosophy.) Conceiving objects with the notion that they refer exclusively to one's own self; esp., however, with the implied sense that such conception is erroneous; (comp. अभिमान 1.); e. g. (in the *Vedánta*, the inferior degrees of the absolute Spirit, each of which conceives the world as referring exclusively to itself) *Ved. Sára*: एतत्समष्ट्युपहितं चैतन्यं वैश्वानरो विराडिति चोच्यते सर्वनराभिमानित्वाद्विविधं राजमानत्वाच्च 'he is called Vaiśwánara, because he conceives the whole of mankind as referring to him exclusively &c.' (where the affix त्व belongs to the whole compound सर्वनराभिमानिन्). [2] Conceiving (in general), but esp. with the implied sense: conceiving erroneously, fancying, imagining; e. g. *Udyogap. Mahábh.*: प्रज्ञाभिमानी प्रतिकूलवादी त्याज्यः स तादृक्स्वरथैव भृत्यः. [3] Personifying, personating; e. g. *Śankara* in his comm. on the *Chhánd. Up.*: .... ते सर्वे ऽर्चिषम् (i. e.) अर्चिरभिमानिनीं देवतामभिनिविशन्ति (i. e. प्रतिपद्यन्ते) &c. ....। ते धूमं (i. e.) धूमाभिमानिनीं देवतामाभिमुख्येन संभवन्ति &c. ....। नैते कर्मिणः प्रकृताः संवत्सरं (i. e.) संवत्सराभिमानिनीं देवतामभिप्राप्नुवन्ति; or *Mahidh.* in the comm. on the *Vájas.*: शाखादीनामचेतनत्वे ऽपि तदभिमानिनां देवतानां सत्त्वाद्देवतात्वम्। अभिमानिव्यपदेशस्त्विति व्याससूत्रोक्तेः; or संवत्सराभिमानी प्रजापतिः स्तूयते; or *Sáy.*: यद्यपि तिस्र एव देवता इत्युक्तत्वात्त्रित्वाद्यभिमानिन्यो देवतास्तिस्र एव &c.; or *Prabodhach.*: मधुमत्या च भूमिमापन्नः स्थानाभिमानिनीभिर्देवताभिरुपच्छन्द्यते '... by the deities who personated the place', i. e. who created in Purusha's mind the illusion that it was mount Meru; or *Vedánta-Sútra*: अभिमानिव्यपदेशस्तु विशेषानुगतिभ्याम् (*Śankara*: न खलु मृदब्रवीदित्येवंजातीयकया श्रुत्या भूतेन्द्रियाणां चेतनत्वमाशङ्कनीयम्। यतो ऽभिमानिव्यपदेश एषः। मृदाद्यभिमानिन्यो वागाद्यभिमानिन्यश्च चेतनादेवता वदनसंवदनादिषु चेतनोचितेषु व्यवहारेषु व्यपदिश्यन्ते न भूतेन्द्रियमात्रम्); or *Daśakumárach.*: कश्चिन्नरेन्द्राभिमानी मां निवर्त्य &c. 'somebody personating a doctor &c.'. [4] Proud, not bearing a slight, haughty; e. g. *Rámáy.*: अभिमानिनमुद्भ्रान्तमात्मसंभावितं शठम्। .... घ्नन्ति वैरिणः; or *Gítagov.*: हरिरभिमानी रजनिरिदानीमियमपि याति विरामम्। कुरु मम वचनं &c. (comm. लघुत्वं न सहते). [5] Wishing, desiring; e. g. *Vijnánách.* on a *Sánkhya S.*: .... अहंकार इन्द्रियादिहेतुः। लोके भोगाभिमानिनैव रागद्वारा भोगोपकरणनिर्माणदर्शनात् (v. l. भोगोपकरणकरणदर्शनात्). [6] Doing injury, hostile, an enemy; e. g. *Sáyaṅa* (in the comm. on अभिमाति): अभिमातीरभिमानिनः कर्मविघ्नकारिणः शत्रून्.

2. m. (-नी) [1] A name of Agni as the eldest born of Brahman (masc.); according to the *Vishṅu Puráṅa*. [2] The name of a son of the Manu Bhautya who presides over the fourteenth Manwantara. (There is probably an allegorical connexion between the name of these personages and the Sánkhya doctrine which makes अहंकार originate in the principle of intellect.) E. मन् with अभि, kŕit aff. णिनि; 1. 4. perhaps not a Tatpur., but अभिमान, taddh. aff. इनि.

अभिमानुक Tatpur. m. f. n. (-कः-का-कम्) (ved.) Capable of doing injury, of killing; e. g. *Śatapath.*: अभिमानुको ह रुद्रः